

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ Δ/ΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΠΙΕΡΙΑΣ

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΠΛΑΤΑΝΩΝ

Το φθινόπωρο του 2003 για πρώτη φορά παρατηρήθηκε και στην Ελλάδα η ασθένεια του «μεταχρωματικού έλκους του Πλατάνου». Είναι η πλέον καταστρεπτική ασθένεια του Πλατάνου διεθνώς, προκαλώντας νέκρωση των δένδρων. Νεαρά δένδρα συνήθως νεκρώνονται σε χρόνο μικρότερο των δύο ετών, ενώ τα μεγαλύτερα μπορούν να επιβιώσουν για μερικά χρόνια μετά την προσβολή τους από το παθογόνο, ωστόσο, ο θάνατος των προσβεβλημένων φυτών είναι αναπόφευκτος. Η ασθένεια έχει προκαλέσει τεράστιες καταστροφές στην Ιταλία και τη Γαλλία, όπου πιθανολογείται ότι εισήχθη από τις ΗΠΑ κατά τη διάρκεια του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου. Στην Ελλάδα πιθανόν να έχει εισαχθεί με πολλαπλασιαστικό υλικό. Το παθογόνο αυτό προσβάλλει μόνο είδη πλατάνου και μπορεί να τα εξαφανίσει από τις ζώνες εξάπλωσής τους.

Δυστυχώς κρούσματα της νόσου επιβεβαιώθηκαν πρόσφατα και στην Πιερία σύμφωνα με τα αποτελέσματα των εργαστηριακών ελέγχων του Ινστιτούτου Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων, της Γενικής Δ/νσης Αγροτικής Έρευνας, σε δείγματα Πλατάνου που στείλαμε, όπου βρέθηκε ο μύκητας *Ceratocystis platani*.

Κατόπιν αυτού, η υπηρεσία, εκτός της απαγόρευσης υλοτομίας Πλατάνου χωρίς την παρουσία δασικών υπαλλήλων, θα προχωρήσει άμεσα στον καθορισμό ζωνών σε σχέση με τις εστίες προσβολής και στη λήψη μέτρων με στόχο τον περιορισμό και τη μη εξάπλωση του επιβλαβούς μύκητα.

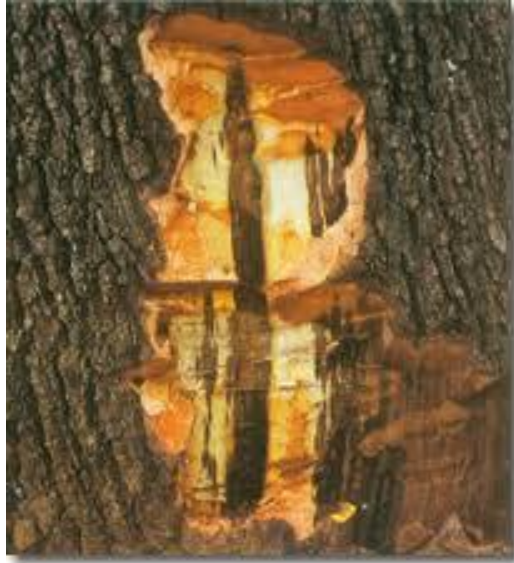
Οι περιοχές που μέχρι σήμερα εντοπίστηκε ο μύκητας είναι στην ΤΚ Κονταριώτισσας, Δήμου Δίου-Ολύμπου, στην ΤΚ Λαγοράχης και στην ΤΚ Νεοκαισάρειας Δήμου Κατερίνης.

Πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι σε συνεργασία με την κα. Νικολέτα Σουλιώτη, από το εργαστήριο δασικής παθολογίας, του Ινστιτούτου Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων, οι οποίοι συνεχίζονται από την υπηρεσία μας.

Το μεταχρωματικό έλκος του πλατάνου προκαλείται από το μύκητα *Ceratocystis platani* (συνώνυμο: *Ceratocystis fibriata* f. sp. *platani*). Η ασθένεια στην αρχή συνήθως εκδηλώνεται με την εμφάνιση αραιού, χλωρωτικού φυλλώματος και συμπτωμάτων μικροφυλλίας σε έναν ή περισσότερους κλάδους και στη συνέχεια επεκτείνεται σε ένα μεγάλο τμήμα της κόμης. Πολύ συχνά παρατηρείται μαρασμός των φύλλων και στη συνέχεια νέκρωση ορισμένων κλάδων. Τα φύλλα κιτρινίζουν πρόωρα και μαραίνονται και έτσι μπορούν να διακριθούν από τα γειτονικά τους υγιή. Τα συμπτώματα αυτά παρατηρούνται συνήθως την άνοιξη και το καλοκαίρι, που οι ανάγκες του φυτού σε νερό είναι αυξημένες. Σε αρκετές περιπτώσεις την άνοιξη, ένας κλάδος ή ολόκληρο το δένδρο μπορεί να μην αναβλαστήσει καθόλου ή οι νέοι βλαστοί ξαφνικά μαραίνονται και νεκρώνονται λίγο μετά την έκπτυξη των οφθαλμών. Στους κλάδους και τον κορμό των προσβεβλημένων δένδρων παρατηρείται νέκρωση του φλοιού και δημιουργία ελκών. Ωστόσο, σε δένδρα με τραχύ φλοιό τα έλκη είναι δυσδιάκριτα και μόνο μετά από την αποκόλληση του φλοιού στο σημείο του έλκους καθίσταται εμφανής η νέκρωση στο εσωτερικό του φλοιού και στο σομφό ξύλο.

Στο τμήμα του κορμού ή του κλάδου που δεν έχει νεκρωθεί, μετά την αφαίρεση του φλοιού παρατηρούνται στο σομφό ξύλο επιμήκεις λωρίδες, χρώματος κυανόμαυρου (Εικ.1), οι οποίες έχουν σχήμα ελλειπτικό έως φλογοειδές. Το σχήμα τους εξαρτάται από τη διάταξη των ινών του ξύλου. Οι λωρίδες αυτές είναι το πλέον χαρακτηριστικό διαγνωστικό σύμπτωμα της ασθένειας και, μετά την αφαίρεση του φλοιού, μπορούν να παρατηρηθούν ακόμα και σε κορμούς ή κλάδους που δεν υπάρχει σαφής σχηματισμός έλκους.

Εικ. 1

Σε εγκάρσια τομή του κορμού ή των κλάδων παρατηρείται μεταχρωματισμός του ξύλου με ακτινική διάταξη (Εικ. 2), που επεκτείνεται ορισμένες φορές μέχρι το κέντρο.

Εικ. 2

Τρόποι μετάδοσης και περιοχές εντοπισμού: Η μετάδοση της ασθένειας γίνεται κυρίως με μολυσμένα σκαπτικά μηχανήματα ή εργαλεία, με τα οποία έχουν εκτελεστεί εργασίες σε προσβεβλημένες περιοχές. Ένας άλλος τρόπος μετάδοσης είναι με το νερό των ποταμών το οποίο μεταφέρει σπασμένα κλαδιά από μολυσμένα δέντρα και μπορεί να μεταδώσει την ασθένεια κατά μήκος του ρου του ποταμού. Επίσης ένα προσβεβλημένο δέντρο μπορεί εύκολα να μεταδώσει την ασθένεια σε διπλανό του υπογείως, μέσω του ριζικού συστήματος (αναστόμωση των ριζών).

Τρόποι αποφυγής μετάδοσης - προληπτικά μέτρα

Για την αποφυγή μετάδοσης της ασθένειας είναι απαραίτητο όταν χρησιμοποιούνται εργαλεία χειρός όπως τσεκούρι, πριόνι κλαδευτήρι ή αλυσοπρίονο αυτά να απολυμαίνονται είτε με χλωρίνη είτε με φωτιστικό οινόπνευμα, η δε αλυσίδα του αλυσοπρίονου να λύνεται από τη λάμα και να καθαρίζονται αμφότερα επιμελώς με ένα απλό πινέλο και οινόπνευμα πριν και μετά την χρήση.

Τα χωματουργικά μηχανήματα που πρόκειται να προβούν σε εργασίες διαμόρφωσης σε εκτάσεις που φύονται πλατάνια είναι απαραίτητο να πλένονται επιμελώς σε κατάλληλο πλυντήριο οχημάτων με πλυστικό μηχανήμα πριν από την έναρξη των όποιων εργασιών.

Για σχετικές πληροφορίες παρακαλούμε να επικοινωνείτε με τους δασικούς φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές της Υπηρεσίας μας:

Κοσμίδου Δέσποινα (γραφείο 11 Δ/νσης Δασών Πιερίας): 2351045489

Πίτσιου Άννα (γραφείο 7 Δ/νσης Δασών Πιερίας): 2351045480

Ρουσάκης Γεώργιος (Δασονομείο Λιτοχώρου): 2352081042

Κόκκαλης Γεώργιος (Δασονομείο Φωτεινών): 2351081123

Ο Προϊστάμενος Δ/νσης Δασών Πιερίας

Γεώργιος Χαρ. Μαυρίδης